

MacSeniorena

Föreningshistoria

Stockholms MacSeniorers skapelseberättelse + lite annat

Stockholm mars 2010

Eva Söderlind

I begynnelsen – på 1970-talet – huserade två unga uppfinnare, Steven Jobs och Stephen Wozniak, i ett garage i Kalifornien, USA.

Där skapade de sin Apple-dator, som så småningom blev en produkt som såldes med framgång i hela världen, inte minst i Sverige.

Enligt skrifterna på nätet finns många förklaringar till valet av namnet Apple. Några säger att Steven Jobs favoritfrukt var Gra-vensteineräpplen, som han plockade då han som ung grabb arbetade på en fruktodling. En annan meddelare vittnar om att Wozniak alltid hade med sig ett äpple till garaget. Där bet han av en bit, lade sedan äpplet på en hylla och först då han skulle gå hem, åt han upp resten. Andra påstår att äpplet syftar på kunskapens

frukt, den läckerhet som Gud eller Eva frestade med i Paradiset. Andra

vittnen hävdar att uppfinnarna tänkte på det äppelträd som Newton satt under, några tror att de unga äppelälskarna gillade varumärket för Beatles musikförlag, Apple Records.

– Det är bara att välja vad man vill att äpplet ska symbolisera! 1984 lanserade Appleföretaget en ny dator med namnet Macintosh. Även det namnet har med äpplen att göra. En av medarbetarna i det nya projektet hette Jet Raskin

och han gillade en skotsk äppelsort som hette – ja, just det,

Macintosh!

1980-talets svenska revolution inom kontorsvärlden

Under 1980-talet utrustades många kontor i vårt land med ordbehandlare. Det innebar ett verkligt lyft för det administrativa arbetet. Alla dokument och protokoll och andra skrivelser blev snygga, felfria och klara på nolltid – under förutsättning av att de nya apparaterna placerades hos sekreterarna, som ju behärskade skrivandets grafik och tangentbordets sammansättning. Arbetskamraterna samlades kring undret, krävde genast egna apparater och kurser. Ofta fick just sekreterarna vidareutbildning för att leda fortbildningen på arbetsplatsen. Plötsligt var de datoransvariga, de fick nya arbetsuppgifter och förhoppningsvis bättre lön.

Men det hände också att apparaterna i första hand placerades hos cheferna, kanske i den förhoppningen att de skulle rationalisera arbetet genom att skriva ut sina alster själva, alltså bli sina egna sekreterare. De flesta cheferna såg nog de spännande utvecklingchanser som fanns, men inte alla uppskattade den förändringen. Särskilt inte alla äldre. Det har ju i alla tider varit svårt

*Dator från början av 80-talet.
Modellen är döpt efter Steven Jobs dotter Lisa.*

för äldre människor att vänja sig vid nymodigheter, oavsett hur progressiva dessa personer ansett sig vara. Ett exempel står i nästa stycke.

1915 – året då telefonen blev snurrig

L M Ericssons första telefon med fingerskiva kom 1915. Innan dess begärde man det önskade numret hos en växtelefonist. Debatten inför det nya systemet blev het. Carl Lindhagen, borgmästare i Stockholm och vänsterradikal riksdagsledamot, klagade:

*- Jag får verkligen säga att det är en ganska snöd spekulation av statsverket att låta oss allesammans sitta och peta och komma ihåg i huvudet alla möjliga siffror och gratis ställa in våra samtal för att staten ska slippa betala den personliga arbetskraft, som förut ställde in våra samtal åt oss ...
Man har heller inte undersökt automattelefonens inverkan på våra hörselorgan. Det är ett välsignat pipande och tjutande hela tiden, i stället för att man som nu får höra en vänlig kvinnoröst svara »hallå«.*

1990-tal med boom, bubbla och nya tag

Datorerna utvecklades genom att anslutas med varandra lokalt. Samtliga universitet och högskolor i Sverige kopplades ihop 1988, och under 1990-talet kom internet med systemet »www. = World Wide Web« med skilda program som gjorde det möjligt att bland annat surfa och välja mellan olika länkar. Det blev en internetboom! Vanligt folk köpte datorer för hemmabruk, flera företag bildades och konkurrerade hårt med varandra. I mitten av decenniet startade Tele2 och Telia de första kommersiella näten i Sverige. Utvecklingen gick så fort att den snubblade över sitt eget utbud och i slutet av 1990-talet uppstod en internetbubbla. Men branschen repade sig snart, och idag är Sverige det mest internetuppkopplade landet i världen.

Datorentusiastiska seniorer med olika önskemål

På 1980-talet hade väl knappast någon kunnat tro att inom bara tio år så skulle medelvensson med

barn eller utan, singlar, ja, till och med pensionärer skaffa hemdatorer nästan bara för skojs skull. Men så skedde, ungefär samtidigt som mobilerna blev nära på allas egendom. De som var över 65 år fick som ingen tidigare pensionärgeneration helt nya möjligheter att ta del av och delta i allt vad hela tillvaron kan erbjuda via det internationella nätet.

En Macintosh Plus från slutet av 80-talet med ett arbetsminne på fantastiska 128k.

Intresset för utbildning var stort. 1997 bildades med stöd av regeringens it-kommission den

ideella föreningen SeniorNet Sweden för 55 plus och äldre under mottot »Äldre lär äldre«.

1999 var tiden inne för lokalföreningen Seior-Net Kungsholmen att bildas i samband med »Stora surfardagen«. Man samlades på Kungsholmens Bibliotek på St Eriksgatan 33. De flesta var PC-ägare.

Bland entusiasterna urskilde sig snart en liten Macägargrupp som undrade vad föreningen tänkte göra för dem. De fick bli en självständig undergrupp och fick en träfflokal på biblioteket på Kungsholmen. I övrigt gällde egenansvar. De första eldsjälarna var Monica Evadotter och Kerstin Hanström. De tog fram listor med uppgift på namn, telefon och adress och de höll i de månatliga informations- och utbildningsträffarna. Den första gruppen på ett tiotal personer växte till omkring 30, merparten var kvinnor. I samarbete med ABF på Sveavägen startade gruppen studiecirklar. Macapparater, mest Performa, fanns på plats. Monica Evadotter var organisatör, cirkelledare var oftast SeniorNetmedlemmar som även använde Macapparater, som Thomas Haug och Hans Leufvenmark.

År 2002 blev gruppen hemlös, biblioteket på Kungsholmen skulle renoveras. Macgruppen riskerade att upplösas. Det var ju en löst sammansatt grupp utan funktionärer, stadgar och sammankallande.

Ett nytt hem tack vare Mackontakter

Ragnar Thorell och Thomas Haug, som varit anställda inom Telia, hade länge haft samröre med Macintosh. Redan år 1988 hade Appledatorer prövats bland Teliapersonalen. Apparaterna var populära, inte minst uppskattade man faxfunktionen. Ragnar hade en viss förkärlek för Mac framför PC, eftersom Mac hade ett grafiskt program för noter, något som passade hans fritidsintresse.

År 1997 startade Telia en utredningsgrupp under namnet SenITel med uppgift att undersöka tidigare Teliiaanständas intresse för datorer. Ragnar ledde det arbetet och där lärde han och Thomas känna varandra. De engagerade sig även i SeniorNet på Kungsholmen och också för Macgruppen där och dess lokalproblem.

Thomas Haug, th, och Ragnar Thorell två av initiativtagarna till MacSeniorernas bildande.

Ragnar bjöd in den hemlösa Macgruppen till ett möte på Telemuseet i SeniTels regi. Det var i februari 2002. Man beslöt att bilda en egen, självständig förening med namnet Macseniorerna, man antog stadgar och valde styrelse, där Ragnar blev den förste ordföranden. Han hittade en ny lokal i Midsommargården vid Telefonplan i Hägersten. Gården är en av Stockholms sex hemgårdar i förort, »kulturhus i förort« med studie-cirkelverksamhet och lokaler för olika klubbar och bibliotek. Där fanns samarbetsvillig personal och hyran var jämförelsevis billig.

Avslut, nystart, hemsida och fortsatta studier

Det var med entusiasm, egna bilar och starka armar som MacSeniorerna hjälptes åt att flytta från ABF på Sveavägen till Midsommargården. ABF skänkte de datorer som gruppen använt.

Den första lokalen i Midsommargården låg lite spännande i källarplanet, men snart fick föreningen flytta upp i ljuset i den trivsamma samlingsgården.

Ragnar ledde föreningen i tre år. Han efterträddes av Hans Leufvenmark och därefter Jurgen Wahlberg.

Medlemsantalet ligger kring drygt 70 personer. En gång i månaden träffas de som kan på allmänt medlemsmöte för att ta upp aktuella frågor, utbyta erfarenheter eller studera ett särskilt tema. Samvaron präglas av lika mått vetgirighet och hjälpsamhet. Kafferasten är viktig för förbrödringen och försystringen. På andra tider ordnar styrelsen kurser, i regel en lektion i veckan. Kursverksamheten har antingen skett i form av självverksamhet med hjälp av egna bärbara datorer eller i form av föreläsningar.

Workshopande MacSeniorer som arbetar med sina medhavda datorer.

Hösten 2009 inleddes en utbildningssatsning som utgick från en enkät bland medlemmarna. Tygdpunkten utgjordes av en grundlig grundkurs i föreläsningsform. Sedan följde specialkurser, relaterade till Macintoshs växande utbud. Föreningens styrelse utgör i stort sett lärarkåren. Samtliga ställer upp utan ersättning.

MacSeniorerna har en hemsida, MacSeniorerna.org, som ett redaktionsråd svarar för. Där finns

aktuell kalender och länkar till föreningens intresseområden och sidor för läsarkontakter, till exempel »Frågor och svar« samt »Tips och Trix«. För att nå medlemsförteckningen krävs lösenord. Listan pryds av foton av medlemmarna. Medlemmarna får också information om nyheter inom datorvärlden genom medlemsutskick via e-post.

Framtiden då?

Framtiden för MacSeniorerna är ljus! Vetenskapen har nämligen slagit fast att äldre personer som använder internet blir smartare och bättre på att fatta beslut. Efter bara en veckas regelbunden surfning syns förändringar i hjärnan, visar ny forskning vid Californiauniversitetet i Los Angeles. Där lät professorn i psykiatri, Gary Small, 24 friska personer i åldrarna 55 till 78 år leta efter information på nätet. Deltagarna delades upp i två grupper med lika många kvinnor och män i grupperna och alla hade samma utbildningsnivå.

Deltagarna satt framför datorn i en timme per dag i två veckor. Forskarna undersökte deltagarnas hjärnaktivitet med hjälp av magnetkamera. De kunde tydligt se att aktiviteten ökade i de delar

av hjärnan som styr språk, läsförmåga, minne och synintryck. Efter två veckor kunde de dessutom se ett ökat blodflöde i de områden i hjärnan som styr arbetsminne och förmågan att fatta beslut. (Allt enligt DN den 20 okt 2009.)

Vad kan man mer begära? En förening som gör medlemmarna smartare genom att lära ut bästa sättet att använda marknadens mest användarvänliga dator för att hitta just de intressen som man gillar bäst.

Och samtidigt kan medlemmarna glädja sig åt Apples framgångar med nya produkter, som nu senast iPhone, en veritabel trollstav i människans hand. Vi har mycket kvar att ta reda på!

